

Victoriaskolans Plan Mot Diskriminering Och Kränkande Behandling

*Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleklass,
grundskola (1-9) och fritidshem.*

Läsår: HT 2019 / VT 2020

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola (1-9) och fritidshem.

Ansvarig för planen

Julieta Lodeiro, rektor Victoriaskolan.

Vår vision

Victoriaskolans verksamhet ska genomsyras av ett demokratiskt förhållningssätt. Alla, såväl elever som personal, ska känna sig trygga, respekterade och delaktiga i verksamheten. Skolan ska aktivt arbeta för en ökad tolerans mot samhällets mångfald och motverka all form av kränkande behandling. Alla, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning, ska känna att de har samma rättigheter och skyldigheter i skolan. Till grund för arbetet med att uppnå målen ligger skolans gemensamma värdegrund.

Planen gäller från

2019-08-31

Planen gäller till

2020-08-31

Läsår

HT19 / VT20

Elevernas delaktighet

Planen ska utvärderas och arbetas med på klassråd, elevråd och fritidsråd.

Elevråden utvärderar planen årligen. Det sker i slutet av vårterminen. Klasslärare ansvarar för att planen lyfts vid läsårets start och arbetas med i respektive klass samt att elevernas synpunkter och upplevelser tas till vara.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen, information om trygghetsteamet samt skolans trivsel- och ordningsregler skall lyftas på föräldramöten och brukarrådet för synpunkter. Alla vårdnadshavare informeras vid föräldramöten och synpunkter tas in. Vid utvecklingssamtalen diskuteras alltid trivsel och elevens trygghet. I samband med att nya elever börjar på skolan får elever samt föräldrar ta del av skolans förväntansdokumentet.

Personalens delaktighet

All personal är delaktiga vid upprättandet av planen samt arbetar aktivt i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering tillsammans med elever. Utvärdering och arbetet med den nya planen sker på respektive arbetslagsmöte i slutet av vårterminen.

Förankring av planen

All personal har läst och gått igenom planen med sina elever. Planen diskuteras på klassråd, elevråd, fritidsråd och i det vardagliga arbetet i klasserna. Aktuell likabehandlingsplan delas ut till vårdnadshavare vid höstterminens föräldramöte. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

Rektor aktualiserar årligen planen med skolans personal vid läsårets start. Personalen diskuterar planen och det gemensamma förhållningssättet på respektive arbetslagsmöte i slutet av varje termin. Rektor ansvarar för att nya elever och nyanställd personal får information om den nya planen samt skolans trivsel- och ordningsregler.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen följs upp och utvärderas inom ramen för skolans årliga kvalitetsredovisning. Utvärdering av planen görs i maj/juni parallellt med planering av kommande läsårs plan. Nya mål för främjande och förebyggande arbete formuleras i samband med utvärderingen och utifrån de risker som framkommer under kartläggningen. Målen skrivs in i nästa läsårs plan och implementeras vid terminsstart i augusti.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Den senaste utvärderingen gjordes i juni 2019. All personal samt elevråden har utvärderat fjolårets plan. Personal och elever har diskuterat vad som fungerat bra samt vad som behöver utvecklas. Trygghetsteamet reviderar planen årligen i samråd med skolledning.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Fjolårets likabehandlingsarbete har utvärderats av skolans personal och elever. Utvärderingen visar på att de mål som var uppsatta i fjolårets plan har arbetats med under året och några av dem har även uppnåtts. En del områden är i behov av fortsatt arbete och utveckling för att nå målen.

Mål 1, Relationsskapande arbete: Under skolans uppstarts dagar, som sker i samband med terminsstart, har eleverna fått träffa sina faddrar i samband med en aktivitet. På högstadiet är det elever från nionde klass som är faddrar för de elever som börjar sjuan. På mellanstadiet är det elever i sjätte klass som är faddrar för elever i fjärde klass. På lågstadiet är samtliga elever faddrar samt har en egen fadder (med undantag för elever i förskoleklass som endast har en fadder samt elever i årskurs tre som endast är faddrar). Det framgår i utvärderingen av personal på högstadiet att de har utvecklat det relationsskapande arbetet mellan årskurserna. Elever i nionde klass har själva förberett och informerat blivande elever i sjunde klass om högstadiet samt visat dem runt i lokalerna. Nionde klass har även berättat för elever i åttonde klass om sin Berlinresa. Elever i åttonde klass har i sin tur berättat om erfarenheter från sina prao-platser för elever i årskurs sju. Fadderverksamheten mellan årskurserna kommer även fortsätta nästa läsår under uppstarts dagar och schemabrytande dagar. Personal ser positiva effekter av det relationsskapande arbetet där eleverna umgås mer över årskurserna, vilket främjar goda relationer. Eleverna på mellan- och högstadiet bekräftar i utvärderingen att de har träffat elever i andra årskurser i högre utsträckning det här läsåret. Exempelvis under uppstarts dagar, julpysseldag, idrottsdagar samt under Fasching. Majoriteten av eleverna säger att det är kul att umgås med elever i andra årskurser. Elever från sjuan säger att det gör att de inte behöver vara rädda för elever i nian.

Låg- och högstadiet har nu en fungerande rutin att under uppstarts dagarna avsätta tid för fadderverksamhet. Fortsatt arbete behövs för att utveckla och fortsätta arbetet på mellanstadiet samt i övriga årskurser.

Mål 2, Trivsel- och ordningsregler: Utvärderingen visar att mobilpolicyn till stor del är förankrad i verksamheten. Under läsåret har gemensamma trivsel- och ordningsregler reviderats och förtydligats med hjälp av elevråd och personal.

Mål 3, Raster: Skolan har under läsår 18/19 i perioder haft en anställd fritidspedagog som ansvarat för att organisera rastaktiviteter för elever åk F-6. Även en pedagog på högstadiet har haft ansvar för elevcafé och elevverksamhet under raster. I utvärderingen från elever årskurs 4-6 framgår det att de upplever en förbättring under raster, där de ser att vuxna är mer utspridda och närvarande i elevernas aktiviteter, som vid fotbollsplanen. Eleverna berättar att det behövs en vuxen som är med vid fotbollen varje rast då det främst är där kränkningar sker. Utvärderingen visar att rastaktiviteter ledda av fritidspedagog under raster har varit omtyckta bland elever på lågstadiet med ett högt deltagande. Personal på mellanstadiet upplever att eleverna där är svårare att få med i de större rastaktiviteterna.

Mål 4, Korridorer och uppehållsrum: Utvärdering från personal F-6 visar på behov av fortsatt arbete i korridor och trappor för att skapa en närvarande och aktiv vuxennärvaro. Planer har gjorts på omplacering och flytt av möbler och kapphängare för att förbättra övergångar för eleverna mellan lektion och raster.

Utvärdering från personal 7-9 visar att under förgående läsår har eleverna varit mer aktiva i uppehållsrummet med brädspel och pingis. Utegården har använts i högre utsträckning till basket och King. Även musiksäl, biblioteket och elevcafé har använts mer. Personal upplever att det sker mindre konflikter och kränkningar när eleverna aktiverar sig. Elever och personal önskar en ”skolvärdinna” som kan göra det möjligt att elevcafé samt bibliotek är öppet i ännu högre utsträckning nästa läsår.

Mål 5, Språkbruk och maktspel: Skolan har påbörjat arbetet med att öka personalens kompetens gällande barn och ungas språkbruk och maktlekar genom en föreläsning samt inköp av litteratur till samtliga arbetslag. Arbetslagen har under förgående läsår läst samt diskuterat boken under flertalet träffar. En del arbetslag har även provat att göra några av värderingsövningarna tillsammans. Arbetslagen med diskussioner utifrån litteratur samt övningar med eleverna kopplat till ämnet. Det framgår i personalens utvärdering att det har varierat i vilken utsträckning klasslärare/mentor har haft värderingsövningar med eleverna utifrån inköpt litteratur (eller andra liknande övningar). En del klasslärare har fått extra stöttning av kurator att bedriva värdegrundsarbete i sina klasser. Tid för ett sådant arbete har avsatts på schemat för samtliga årskurser. Utvärderingen visar att all personal anser att arbetet med språkbruk och kränkningar är av stor vikt då det hör kränkande ord i korridorer samt under raster. Personal för årskurs 4-6 önskar att arbeta med eleverna genom bland annat rollspel. Utvärderingen visar att personal har haft svårt att få tid till värdegrundsarbetet i årskurs 4-6. De önskar mer hjälp utifrån. Personal för årskurs 7-9 har arbetet med övningar från litteratur i samtliga klasser, en del i högre utsträckning än andra. Personalen upplever att arbetet behöver fortsätta och utvecklas då kränkningar fortsätter bland eleverna.

Elever från mellan- och högstadiet berättar under utvärdering att de i olika utsträckning har arbetat med värdegrundsövningar i klassen. Det framgår att majoriteten av de kränkningar de hör är kopplat till kön eller sexuell läggning. Eleverna önskar att vuxna markerar tydligt om de hör kränkningar i skolan samt att de blir tydliga konsekvenser för de elever som använder nedvärderande ord mot andra. Elever på mellanstadiet uppger att det främst är på fotbollsplanen under raster som kränkande ord används, samt en del i trappan in från rast.

Årets plan ska utvärderas senast

2020-06-19

Hur ska årets plan ska utvärderas

Årets plan ska utvärderas i maj/juni 2020 tillsammans med elever, elevråd och all personal. Delaktigheten ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Personalens utvärdering utgår från frågeställningen: *Var är vi? – Vart ska vi? – Hur gör vi? – Hur blev det?*. Elever och personal går igenom åtgärd för åtgärd för att undersöka om insatser har genomförts. Elever och personal

diskuterar om de är nöjda med resultatet, vad kan göras annorlunda samt hur de önskar att arbeta kommande läsår. Utvärderingen resulterar i nya mål och åtgärder som ska genomföras under kommande läsår och skrivs in i aktuell plan. Synpunkter som kan ha relevans för arbetet med diskriminering och kränkande behandling skall dokumenteras för att användas vid utvärdering och kartläggning.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Trygghetsteam, Victoriaskolan.

Främjande insatser

Mål

Det främjande arbetet utgår från Victoriaskolans vision och ska genomsyras av ett demokratiskt förhållningssätt och verka för mänskliga rättigheter. Det är en del av skolans fortgående värdegrundsarbete och de främjande insatserna riktar sig till alla elever.

Skolan har som mål att bredda sitt värdegrunds- och likabehandlingsarbete genom att utveckla möjligheter att inom ordinarie undervisning täcka flertalet av diskrimineringsgrunderna (kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder). På så vis implementeras värdegrundsarbetet i den dagliga undervisningen. Fokuserat värdegrundsarbete utifrån diskrimineringsgrunderna kommer även hållas i klasser vid behov. Diskrimineringsgrunderna grupperas som följande:

Sex och samlevnad: kön, könsidentitet och sexuell läggning.

Tolerans och rättigheter: etnisk tillhörighet, religion och funktionsnedsättning.

Genom ett främjande perspektiv skapas möjlighet att motverka normbildning som verkar förstärkande på diskriminering och trakasserier. Syftet är att skapa ett bra, tryggt och tolerant skolklimate och en god läromiljö för såväl elever som personal.

Främja ett socialt klimat fritt från kränkningar

Kunskap om vad som påverkar uppkomsten av kränkande behandling och vilka uttryck de kan ta är grundläggande för det främjande arbetet. Skolan bör fortsätta att öka personalens och elevernas kompetens och medvetenhet kring diskrimineringsgrunderna och vad de innebär i det vardagliga arbetet. Under klassföreståndartid och handledning sker ett fortlöpande arbete för att belysa värdegrundsfrågor samt att förstärka respekten för allas lika värde. Skolans elevcafé, uppehållsrum samt aktiviteter under schemabrytande dagar erbjuder elever och personal en miljö att mötas på för social gemenskap. Elevernas möjlighet att

ansvara för de här främjande aktiviteterna minskar risken för kränkningar. Skolan har en fadderverksamhet för att främja goda relationer mellan elever över årskurserna.

Kön

Flickor och pojkar ska ges lika stort inflytande över verksamheten samt lika stort utrymme. I undervisningen genomförs exempelvis "talrundor" eller "dra glasspinnar med namn" för att alla skall ha samma möjlighet till att delta i undervisningen. I planerandet av aktiviteter med könsuppdelade grupper ska personal i förväg formulera mål och syfte med insatsen.

Könsidentitet eller könsuttryck

Skolan ska föra ett pågående samtal om normer kring kön samt könsidentitet i klasserna. Det ska tas upp integrerat i ordinarie undervisning och under de tider som är avsatta veckovis för värdegrundsarbete samt under temaveckor.

I planerandet av aktiviteter med könsuppdelade grupper ska personal i förväg formulera mål och syfte med insatsen. Personal ska inte fördela grupperna efter elevernas antagna könsidentitet, utan låta eleverna själva välja gruppstillhörighet vid instruktioner om att dela upp sig könsuppdelade grupper. Personal ska även kunna erbjuda ett neutralt alternativ om det finns elever som ej är bekväma i att välja gruppstillhörighet.

Vid vetskap om att elev inte identifierar sig med sitt biologiska kön ska samtal med elev samt vårdnadshavare hållas, om så önskas, för att samtala om eventuella önskemål om anpassningar.

Sexuell läggning

Skolan ska ifrågasätta och synliggöra heteronormen i ordinarie undervisning samt i skolans verksamhet. Elever ska få ta del av litteratur samt media som belyser olika familjekonstellationer samt få kunskap om olika reformer som har genomförts och lagstiftning som har förändrats för hbtq-personers rättigheter. Det ska ske integrerat i ämnen som exempelvis samhällskunskap, svenska och biologi samt under terminens temaveckor.

Etnisk tillhörighet

Skolan behöver öka kunskapen om hur mångfald kan berika elevernas läromiljö. Skolan uppmärksammar elevers etnicitet på ett positivt sätt genom modersmålsundervisning, att eleverna får lära sig ord och räkna på flera olika språk samt ta del av litteratur från olika länder. I undervisningen ska skolan även belysa rasismens historia och vilka effekter den haft på det svenska samhället.

Religion eller annan trosuppfattning

Elever ska känna till vad religionsfrihet innebär och känna till olika religioner. Skolans personal ska uppmärksamma olika religiösa högtider samt alternativa fester och traditioner som inte är kopplade till religion. Samtal kan ske i klasserna om dess betydelse samt hur de fräs.

Funktionsnedsättning

Skolans miljö och undervisning ska vara tillgänglig för alla elever på skolan oavsett funktionsnedsättning. Det gäller både den fysiska miljön med tillgängliga lokaler samt de pedagogiska metoder som används för att möta alla elevers behov. Det ska finnas förutsättningar för alla att delta i alla aktiviteter. Pedagoger använder media och litteratur som verktyg för att skapa ett tolerant skolklimat. Skolans personal bör även få fortlöpande och aktuell kunskap om bland annat neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt hur funktionsnedsättning påverkar elevernas situation i skolan.

Ålder

Skolan har som mål att fortsätta utveckla olika aktiviteter och temadagar för social gemenskap, där elever i olika årskurser får umgås och samarbeta. För att utveckla elevernas egna ansvarstagande är äldre elever ledare för de yngre i olika aktiviteter. Skolan har som mål att fortsätta utveckla fadderverksamhet mellan klasser.

Ansvarig

All personal är ansvarig för att arbeta med värdegrunds- och likabehandlingsarbete inom ordinarie undervisning. Skolledningen, specialpedagoger, elevhälsan och trygghetsteam är ansvariga för personalens kompetensutveckling.

Datum när det ska vara klart

Det är ett ständigt pågående arbete som utvärderas löpande under året.

Mål

För att främja kunskapslust och trygghet eftersträvar Victoriaskolan en miljö där en känner sig trygg och blir sedd och omtyckt av andra elever och pedagoger.

Som en del av skolans mål att bredda sitt värdegrunds- och likabehandlingsarbete kommer satsningar även göras på relationsskapande åtgärder. Victoriaskolan har därför satsat på att utbilda sina pedagoger inom kooperativt lärande. Skolans mål är att arbeta aktivt med denna undervisningsmetod för att främja relationsskapande mellan elever ihop med att de utvecklas kunskapsmässigt.

Kooperativt lärande

Med kooperativt lärande syftar en på ett lärande där samarbetet mellan elever utvecklar deras kunskaper och sociala förmågor tillsammans. Läraren organiserar eleverna att lära sig i par och grupper där varje elevs bidrag i olika övningar ska leda till ökad kunskap och lärdom hos hela gruppen. Eleverna vänder sig alltid först till varandra för att få svar på frågor och inhämta kunskap. Först när de konstaterat att de inte kan lösa problemet tillsammans i gruppen eller i paret, ber gruppen/paret som helhet om hjälp.

Undervisningens struktureras upp i så kallade lärogrupper eller par med grundprinciperna: positivt ömsesidigt beroende, eget ansvar, lika delaktighet och samtidigt stödjande interaktion, samarbetsfärdigheter och de 3F: feedback, feedup, feedforward. Metodens strukturer bidrar till att undervisningen blir mer samarbetsinriktad och kan användas istället för andra arbetssätt såsom handuppräknning i helklass eller i enskilt arbete. Metoden leder till ökad elevaktivitet, större elevengagemang och mer inkludering. Det stärker elevernas relation ihop med att de utvecklas tillsammans kunskapsmässigt.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Planerade samtal

En del av kartläggningen består av regelbundna planerade samtal med enskilda elever, utvalda klasser, elevråd, elevhälsoteam och andra vuxna i skolan. Syftet är att få information om hur eleverna upplever sin studiemiljö, arbetsro, trygghet m.m. Samtalen sker löpande under läsåret.

Enkäter

För att kartlägga trivsel och trygghet på skolan samarbetar skolan med Friends. Kartläggningen genomförs i slutet av läsåret via enkäter som görs av elever från årskurs två till årskurs nio samt all personal. Resultatet visar trygghet och trivsel samt förekomsten av kränkningar på skolan. Kartläggningen visar även elevernas och personalens delaktighet av likabehandlingsarbetet. Alla som svarar på enkäten är anonyma. Innan eleverna genomför enkäten går klasslärare/mentor igenom syftet med enkäten samt olika viktiga begrepp. Enkäterna är anpassade efter ålder och mognad. Eleverna får ta del av resultatet från enkäterna.

Elevträff

Elevträffen vänder sig till elevrepresentanter från årskurs tre till årskurs nio på skolan. Under en gemensam workshop fördjupas och diskuteras svaren från enkäterna. En vuxen analyserar tillsammans med eleverna orsakerna till resultaten samt utvecklar förslag på åtgärder för skolan.

Trygghetsvandring

Trygghetsvandringar genomförs av elevskyddsombuden inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet är att kartlägga skolans inom- och utomhusmiljö utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv. Delaktigheten ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Trygghetsvandringar genomförs i slutet av terminen med varje elevråd från respektive stadie.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna blir involverade i de kartläggningsmetoder som redogörs för ovan: planerade samtal, enkäter från Friends, elevträff samt trygghetsvandringar. De synpunkter som framkommer under klassråd, elevråd, utvecklingssamtal och IUP-samtal tas även tillvara på.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen involveras i kartläggningen bland annat via elevsamtal, elevråd samt enkäterna från Friends. Personalen har ett särskilt ansvar att aktivt medverka och driva kartläggning och uppföljning på skolan.

Resultat och analys

Resultatet från kartläggningen som gjordes i maj 2018 är omfattande och ger en samlad bild av trygghet och trivsel samt förekomsten av kränkningar på skolan. Utifrån underlaget väljer skolan ett antal prioriteringsområden att arbeta med kommande läsår. Enkätsvaren från elever skapar en möjlighet att kommande terminer analysera orsaker och behov av riktade insatser på skolan.

Resultatet visar att på lågstadiet upplever sig flickor som otrygga i större utsträckning än pojkar. Det är främst på skolgården där flickorna är oroliga för att bli ensamma. Resultatet visar att förtroendet för vuxna sjunker bland de äldre eleverna på mellanstadiet. Äldre elever kommer i mindre utsträckning och berättar för vuxna på skolan när de utsatts för kränkningar eller förväntar sig att vuxna agerar vid kränkningar. Även på mellanstadiet är

flickor generellt mer otrygga eller uppger det i större utsträckning än pojkar. Kränkningar som förekommer bland elever på mellanstadiet är främst kopplade till etnicitet.

Utifrån det enkätresultat som framkommit från låg- och mellanstadiet samt från personalens utvärdering har skolan beslutat att trygghetsskapande arbete kommer att vara fokusområden under kommande läsår. Språkbruk och jargong lyftes under föregående termin och fortsatt arbete kommer ske kring detta. Vidare kommer det trygghetsskapande arbetet fokusera på värdegrundsarbete i klasserna utifrån diskrimineringsgrunderna, även elevernas nätanvändning kommer kunna inkluderas på ett naturligt sätt. Arbetet kommer att ske systematiskt och långsiktigt, både med samsyn i personalgruppen kring agerande samt övningar och diskussioner i klasserna. Arbetet ska genomsyra undervisningen i samtliga ämnen, men kommer även hållas under utsatta lektioner i klasser vid behov.

Från de enkäter som elever på högstadiet har besvarat framgår det att eleverna efterfrågar en mer aktiv vuxennärvaro. De vill att personal på skolan i större utsträckning ska agera samt följa upp när de hör eller ser kränkningar i korridorer och uppehållsrum. Det framgår i resultatet att det förkommer trakasserier kopplat till kön och sexuella trakasserier på högstadiet. Generellt är kränkningarna kopplade till diskrimineringsgrunderna, dock får religion flest markeringar och sticker ut.

I årskurs 7-9 antyder fritextsvar m.m. att mycket kränkningar och jargonger är kopplade till en ”machokultur”. Utifrån detta kommer elever på högstadiet fokusera på att arbeta med maskulinitetsnormer samt heteronormen. Skolan kommer även arbeta med övergripande värdegrundsarbete utifrån diskrimineringsgrunderna ute i klasserna. Dessa fokusområden kräver en systematik och långsiktighet samt anpassning utifrån var gruppen befinner sig. Det är ett långsiktig förebyggande mål.

I personalenkäten framkommer behov av att diskutera samsyn och en önskan om att involvera elever mer i trygghetsarbetet. Samtliga arbetslag kommer arbeta med elevdelaktighet under kommande läsår. Bland annat genom att eleverna i större utsträckning ska vara delaktiga i likabehandlingsarbetet, delaktiga i den kooperativa undervisningen samt ett fortsatt arbete med elevcafé och ”fadderdagar” där eleverna tar ansvar för aktiviteter.

Det framkommer i kartläggningen att de platser på skolan som eleverna upplever som otrygga är: 1. Toaletter 2. Omklädningsrum 3. Korridor/hall 4. Skolgård/uppehållsrum.

Det varierar mellan stadierna beroende på vilka utrymmen eleverna använder. Toaletter och omklädningsrum har tidigare läsår också pekats ut som de plaster eleverna upplever som mest otrygga.

Toaletterna på högstadiet har renoverats och förbättring har skett. Dock framkom i enkäterna att på högstadiet rycker andra elever i dörrhandtag eller skriker utanför toalettdörren när en

annan elev är inne på toaletten. Toaletterna är placerade i korridor/uppehållsrum där vuxna har en god uppsikt. Under kommande läsår ska personal ha extra uppsyn över toaletterna. Behov av en fortsatt ökad aktiv vuxennärvaro samt pågående samtal med eleverna om deras upplevda trygghet på platsen.

Det framkommer i enkätens fritextsvar att eleverna upplever omklädningsrummen som en utsatt plats. Elever uttrycker oro för kränkande kommentarer när de byter om eller duschar. Vuxennärvaron har ökat i de omklädningsrum som åk F-6 har men behöver fortsätta ses över utifrån behov. Åk 7-9 har omklädningsrum utanför skolans lokaler vilket gör vuxennärvaron svårare.

Skolans personal upplever att de förändringar som genomförts på skolgården (ombyggnation för att främja aktiv lek samt en rastvärd som är ansvarig för rastaktiviteter) har haft en positiv inverkan på eleverna. Skolan har även utökat antalet rastvakter ute på skolgården samt i uppehållsrum. Då det är första gången skolan gör en sådan här omfattande enkätkartläggning kan resultatet inte jämföras med föregående år. Dock visar trygghetsvandringen samt elevträffen på ett positivt gensvar av de förändringar som genomförts. Från elevträffen på högstadiet finns önskemål om att även de ska få fler rastaktiviteter att välja mellan.

I korridor/hall på skolan är det främst kränkningar från andra elever som gör att de här utrymmena känns otrygga för eleverna. Det har även framkommit från tidigare läsårs kartläggning. Det framgår i enkäten att klasslärare/mentor är bra på att agera vid kränkningar när det gäller sin egen klass/stadie i sitt klassrum eller i matsalen. I kartläggningen önskar eleverna att samtliga av skolans personal tydligt ska markera och ingripa när de förekommer kränkningar eller trakasserier, även i korridor/hall eller på skolgården. Viss ommöblering har ägt rum för att skapa en mer studiefremjande miljö och komma i från att korridorerna används som uppehållsrum. Både personal och elever upplever en positiv förändring till följd av åtgärderna. Fortsatt arbete kommer ske kring detta.

Personalen har tagit del av elevernas önskemål från enkäterna och diskuterat vidare dem i respektive arbetslag. Samtal kommer genomföras om hur personal önskar att agera vid kränkningar och personalens samsyn kring språkbruk och jargonger. Skolan har påbörjat och kommer att fortsätta utveckla arbetet med att öka personalens kompetens gällande barn och ungas språkbruk och maktlekar. Under kommande läsår kommer respektive arbetslag att arbeta med värdegrundsarbete utifrån diskrimineringsgrunderna. Arbetet kommer även främja elevdelaktighet då materialet syftar till att eleverna aktivt ska delta och vara delaktiga genom olika värderingsövningar. Detta i kombination med fortsatt arbete med litteratur som exempelvis *En bok om maktspråk, tilltal och språkbruk – och att arbeta med olika metoder i barn- och ungdomsgrupper* samt tillhörande övningar och diskussioner med eleverna kopplat till ämnet. Syftet är att synliggöra, problematisera och förändra rådande normer samt skapa relationer med elever som bygger på ömsesidig respekt.

Ytterligare relationsskapande åtgärder är det kollektiva lärandet där lärande genom samarbete mellan elever kommer öka i klassernas undervisning. Skolans personal kommer aktivt använda sig av denna metod för att främja elevernas delaktighet samt relationsskapande.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärderna

Kränkande behandling, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kategori	Mål och uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Åtgärdat
Relationsskapande arbete	1. Möjliggöra för elever att skapa goda och förtroendefulla relationer över årskurserna Uppföljning maj 2020	1. Fortsätta utveckla fadderverksamheten genom samarbete mellan klasser från olika årskurser på alla stadier. Sker på individnivå, klassnivå samt gruppnivå (vid tema- och trivseldagar).	1. Rektor, klasslärare, koordinationsgruppen och traditionsgruppen	Läsåret 19/20
	2. Att varje klasslärare regelbundet arbetar för att stärka gemenskapen och relationerna i klassen Uppföljning maj 2020	2. Utveckla och i vissa fall börja använda schemalagda lektioner för relationsskapande värdegrundsarbete. 2.1 Implementering av Kooperativt lärande i skolans undervisning för att främja relationsskapande mellan elever.	2. Rektor, klasslärare och kurator. 2.1 Rektor och klasslärare	Läsåret 19/20 Läsåret 19/20

<p>Raster & Korridor</p>	<p>1. Det ska inte förekomma kränkningar eller trakasserier mellan elever i korridor, uppehållsrum eller på skolgården.</p> <p>Uppföljning maj 2020</p>	<p>1. Ökad och aktiv vuxennärvaro</p> <p>1.1 Följa upp kränkningar för att se till att de upphör.</p> <p>1.2 God uppsikt över skolans miljöer.</p> <p>1.3 Fortsätta rastaktiviteter i samråd med elever (ansvarig rastvärd)</p> <p>1.4 Utveckla aktiviteter i samråd med elever (7-9 uppehållsrum)</p> <p>1.5 Ommöblering samt ljudisolerande åtgärder i korridorer för att minska aktivitet inomhus under rasterna.</p>	<p>1. Rektor, all personal på skolan</p>	<p>Läsåret 19/20</p>
<p>Trygghet</p>	<p>1. Skolans elever ska känna sig trygga i skolans samtliga arenor utan rädsla för att utsättas för kränkningar eller diskriminerande behandling.</p> <p>Uppföljning maj 2020</p>	<p>1. Öka personalens kompetens gällande värdegrundsarbete utifrån diskrimineringsgrunderna.</p> <p>1.1 Undervisning om barnkonventionen och diskrimineringsgrunderna som en del i värdegrundsarbetet.</p>	<p>1. Rektor, all personal, trygghetsteam</p>	<p>Läsår 19/20</p>
	<p>2. Arbeta aktivt med att implementera normkritiskt reflekterande i samtliga ämnen</p> <p>Uppföljning maj 2020</p>	<p>2. Öka personalens kompetens kring normkritiskt arbete i klasser och grupper. (ex. Genom ”Machofabriken”)</p>	<p>2. Rektor, klasslärare, kurator</p>	<p>Läsår 19/20</p>

	<p>3. Arbeta aktivt med elevernas språkbruk samt maktlekar. Uppmärksamma ”dolda” kränkningar</p> <p>Uppföljning maj 2020</p>	<p>3. Samsyn hos personal gällande språkbruk/ jargonger/ kränkningar samt öka personalens kompetens gällande barn och ungas språkbruk</p>	<p>3. Rektor, all personal, trygghetsteam</p>	Läsår 19/20

Rutiner för akuta situationer

Policy

För att motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling har all personal i skolan ansvar för att skapa ett positivt och trivsamt skolklimat. För att öka förutsättningar att lyckas med detta arbete krävs att skolans personal arbetar mot samma mål med hjälp av antagna rutiner samt en tydlig och känd ansvarsfördelning. Det är skolledningens ansvar att förmedla och förankra skolans arbete mot diskriminering och annan kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vid läsårsstart får alla klasser information från trygghetsteamet hur de ska gå tillväga om de vill anmäla kränkning eller trakasserier. De får information om vilka som är med i trygghetsteamet och vem de kan vända sig till. Det finns även tre brevlådor på skolan som är till för elever där de har möjlighet att vara anonyma. Det finns även information på hemsidan om var föräldrar och elever kan vända sig samt hur de kan gå tillväga för att anmäla kränkning eller trakasserier. Pedagoger får löpande under året information hur de kommer i kontakt med trygghetsteamet för att anmäla misstanke om kränkning eller trakasserier. Om personal på skolan eller trygghetsteamet får information om att kränkning förekommer ska de omgående undersöka vad som skett.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Klasslärare, pedagoger eller annan skolpersonal (<http://www.victoriaskolan.se/personal>)

Trygghetsteamet (trygghetsteam@victoriaskolan.se)

Frida Svensson, skolkurator (frida.svensson@victoriaskolan.se)

Gisela Molund, skolsköterska (gisela.molund@victoriaskolan.se)

Julieta Lodeiro, rektor (julieta.lodeiro@victoriaskolan.se)

Adrienn Höglund, bitr. rektor (adrienn.hoglund@victoriaskolan.se)

Emelie Öhrn, bitr. rektor (emelie.ohrn@victoriaskolan.se)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Syftet med framtagna rutiner är att förebygga trakasserier och kränkande behandling genom att utreda vad som har skett samt om det är systematisk och i avsikt att medvetet åstadkomma skada eller obehag. Syftet är även att undersöka vilka åtgärder som är nödvändiga för att kränkning ska upphöra. All skolpersonal är ansvarig för att trakasserier och kränkande behandling ska upphöra.

Den som upptäcker eller får information om att trakasserier eller kränkning kan ha förekommit ska omgående undersöka vad som skett. Mindre bråk och konflikter hanteras och reds ut direkt på plats av berörd klasslärare, pedagog eller annan personal som är närvarande vid händelsen. Personal på plats frågar inblandade elever vad som hänt och stödjer dem i att reda ut händelsen samt att bemöta varandra med respekt.

Vid allvarigare konflikter och fall av trakasserier och kränkning är det berörd klasslärare/ pedagog som ansvarar för vidare utredning av händelsen. Pedagog ansvarar för att händelsen omgående anmäls till rektor samt att de kontakter som tas dokumenteras. Följande är en checklista som stöd för denna utredning:

1. Kartläggande samtal med den eller de elever som har utsatts för kränkning. Den enskildes upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredning om vad som hänt.
2. Kartläggande samtal med den eller de elever om utsätter (*vad har hänt?*)
3. Dokumentera en kort analys av orsakerna till det inträffade samt resultatet av genomförda samtal: Exempel ” Samtal har genomförts och jag kan se att händelsen sårade X och att Y förstår sin del i det. En ursäkt har skett och jag bedömer att det är troligt att Y inte kommer upprepa händelsen. X upplever att saken retts ut.” ...”min bedömning är att Y behöver träna på sitt beteende mot X för att kränkning ska upphöra”.
1. Om trakasserier eller kränkning inte upphör trots insatser av berörd pedagog, maila till: *trygghetsteam@victoriaskolan.se* och använd utformad blankett. Kontinuerlig återkoppling sker

vidare mellan de två ansvariga ur trygghetsteamet och berörd pedagog under arbetets gång.

Förslag på åtgärder för att trakasserier och kränkning ska upphöra

Åtgärder (kort- och långsiktiga): återkommande samtal/möte med barn eller elev och vårdnadshavare utifrån behov och med personal som har kompetens för uppgiften, ökade observationer från arbetslaget och rastvakter, assistent eller resursperson för den som kränks, omorganisation i och av grupper, lämpligt samtalsstöd för elever, stöd från elevhälsans kompetenser eller att kontakt tas med externa myndigheter. Åtgärder bör riktas till både den utsatta och den som utsätter. Förebyggande åtgärder vidtas i form av regelbundet värdegrundsarbete i undervisningen och riktat i klasser vid behov.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om en elev, förälder eller skolans personal upplever att elev/elever kränks av anställda på skolan hänvisas ärendet till rektor som utreder händelsen omgående.

Rutiner för uppföljning

För att förvissa sig om att kränkningar inte upprepas ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras tills situationen är varaktigt löst.

Rutiner för dokumentation

Det är skolan som har det juridiska ansvaret och bevisbördan om en elev har blivit kränkt. Därför är det viktigt att det finns skriftlig dokumentation om vilka åtgärder som vidtagits av skolan. Dokumentationen är ett stöd i arbetet med att följa upp åtgärderna och eventuellt förändra dem. Alla kontakter som tas ska dokumenteras. I dokumentation ska det framgå datum och vilka som samtalar. Det finns en utformad blankett för personal att använda då de vill anmäla trakasserier eller kränkningar till skolans trygghetsteam.

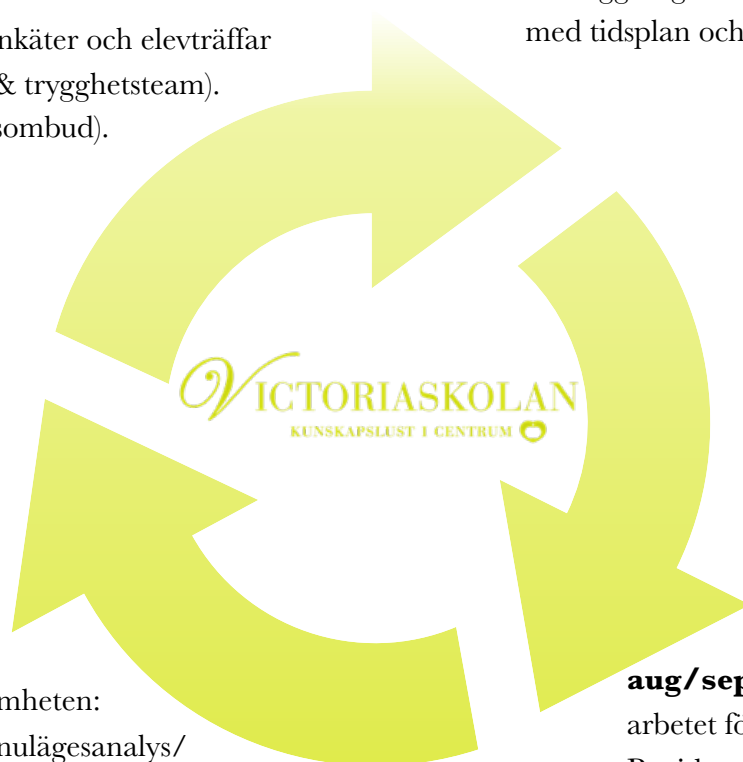
Ansvarsförhållande

Rektor samt all personal ansvarar för att dokumentation och åtgärder genomförs.

Tidsplan för likabehandlingsarbetet

april/maj: Kartläggning enkäter och elevträffar från Friends åk 2-9 (elevråd & trygghetsteam).
Trygghetsvandringar (skyddsombud).

maj/juni: Utvärdera fjolårets arbete/åtgärder.
Sätta nya mål & åtgärder utifrån kartläggning/utvärdering (med tidsplan och ansvariga).

nov/dec: Kartlägga verksamheten: identifiera risker och gör en nulägesanalys/halvtidskoll.

aug/sep: Aktualisering av likabehandlingsarbetet för Victoriaskolan.
Reviderad plan implementeras.

Pågående arbete under hela skolåret

- ~ *Det främjande arbetet:* pågår oavsett om det finns något aktuellt problem eller inte och riktar sig till alla elever.
- ~ *Åtgärda akuta situationer:* när en elev kan ha utsatts för trakasserier eller kränkande behandling ska det undersökas omedelbart.

Bilaga 1.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling.

Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.

Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 2.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]

Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]

Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]

Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]

Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]

Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]